

ציפורים ובעלי חיים נוספים בחצר

חוברת עזרים לפעילויות צפרות

תוכן העניינים

עמודים

2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16

פריט

דף תצפית
ציוד להוראת נושא הצפרות
מבנה חיצוני של עופות
מבנה נוצה
מקורים ומזון
מתקני האכלה
הכנת עט קולמוס
תהליך הקינון גזרו וסדרו בסדר הנכון
אפרוח וגוזל הפעלה
ינשוף מקיפול ניר
שבלונת מסיכת חסידה
שבלונת מסיכת ברווז
איך מצירים ציפור
תמונות לצביעה
הכנת ציפור עפה

דף תצפית בציפורים

[illegible]

מקום הימצאות:

על עצים	על עשבים	על מתקנים בחצר	פחי אשפה
צמרת/מרכז העץ	על הרצפה	בארגז החול	תחנת האכלה
	על הגג	בגינה	אחר
על שיחים	על הגדר	על החלונות	

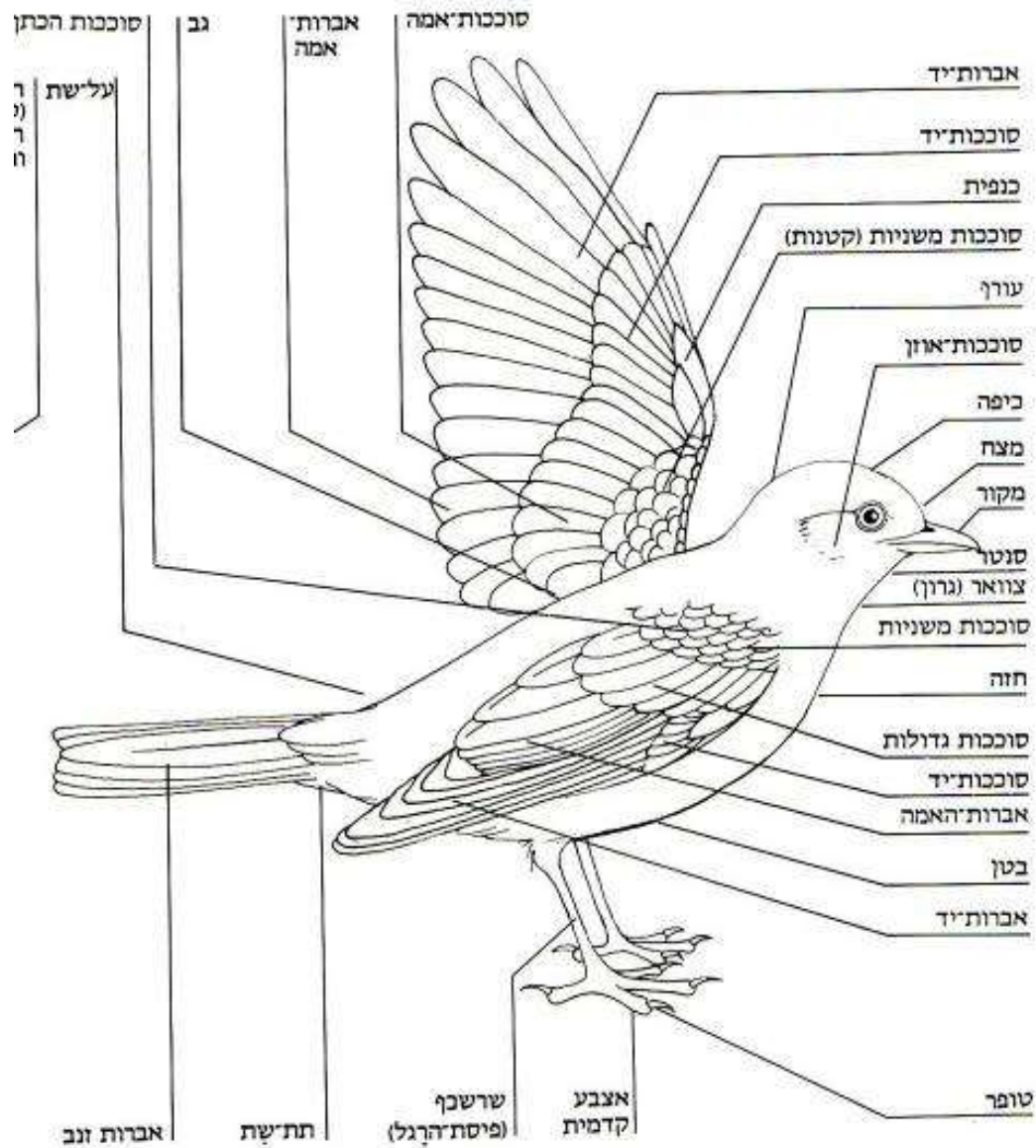
התנהגות:

מנוחה	דאייה	שירה	ניסיון ציד
התחממות	אכילה	התגודדות	הזדווגות
ניקוי- סירוק	תעופה אקטיבית	דריסה	דגירה
הליכה	חיזור	שתייה	האכלה
ריצה	השמעת קולות	בניית קן	אחר

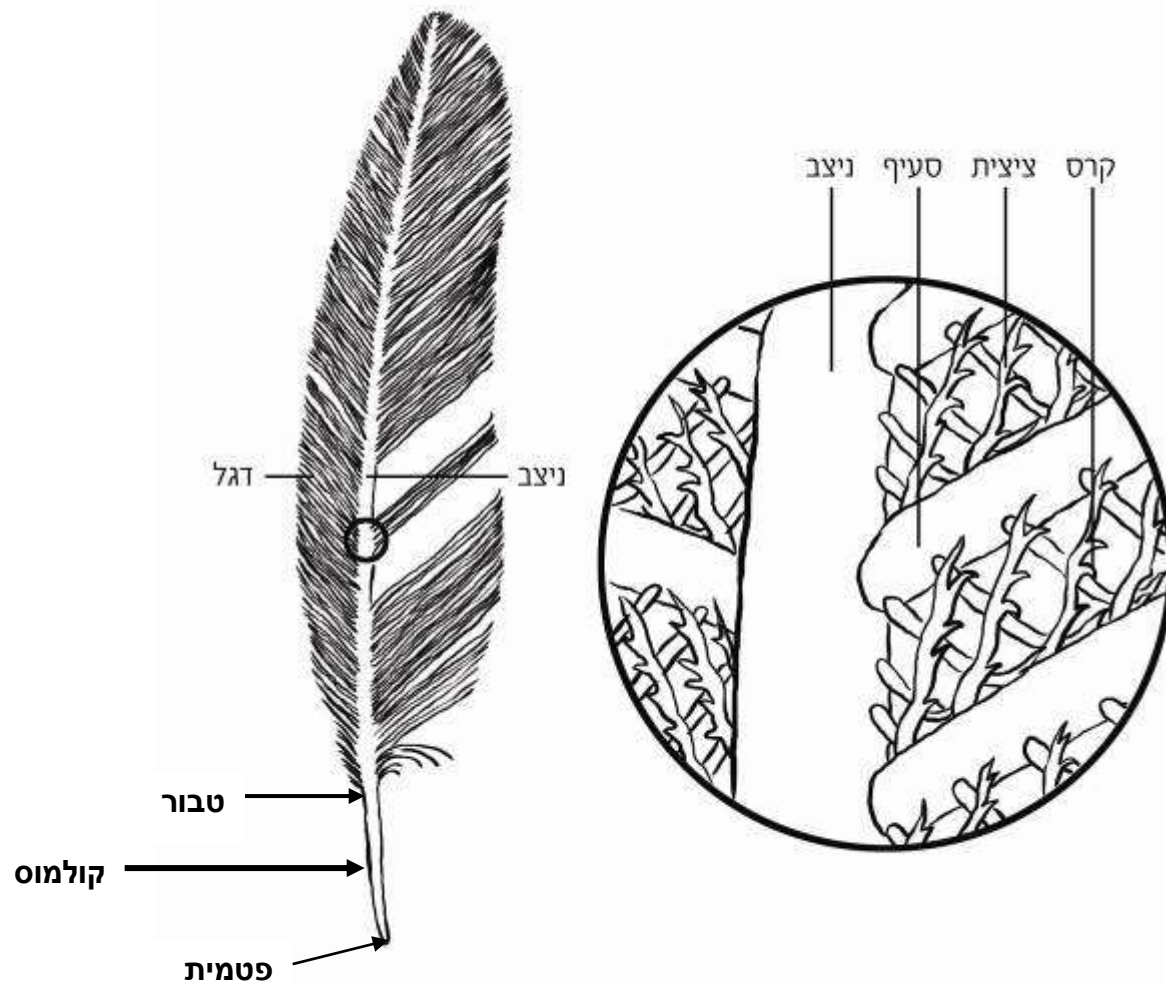
ציוד להוראת נושא הציפורים בבית הספר היסודי

פריט	מחיר משוער ליחידה בש"ח	המלצה לכמות מינימלית לכיתה	מוצר או מקום לרכישה	הערות
תיבות קינון	55 להרכבה	תיבה מכל סוג	מידע בקישור	ניתן להשתמש בשאריות מנגריה ולבנות לפי ההנחיות באתר www.yardbirds.org.il
משקפות	450	משקפת לכל מספר תלמידים	משקפות ניקון X42 8 ACULON. קישור למשקפת מומלץ לקנות דרך אריאל - סוכן של חברת קמרה - היבואן הרשמי של ניקון בישראל. לציין שהמשקפות מיועדות ללמידה במערכת החינוך במסגרת תכנית חקר ציפורים.	
חוברות מדריך לציפורי ארצנו מצויר	35	חוברת לכל שני תלמידים	הוצאה לאור של רט"ג מרכז הזמנות רט"ג 1800546666	מומלץ!
כרזות ספר ודפים עם תמונות ציפורי נפוצות בחצר	15 - 30	1 לבית ספר	משלומית מרכז לטיפול ציפורי הבר בחצר הבית 054 7689948	פירוט בקישור
מדריך הציפורים בישראל לילדים ולנוער מאת יונה זילברמן בעריכת דן אלון	75 (85 ספרים)	1	בחנויות הספרים ובמרכז הצפרות הישראלי מוקד הזמנות 03-6388750	בהוצאת מודן 2004 מומלץ מאוד!!
הציפורים - המדריך השלם לציפורי אירופה וישראל	115 169 בחנויות הספרים	1	בחנויות הספרים ובמרכז הצפרות הישראלי מוקד הזמנות 03 6388750	הוצאת "מפה" והקבוץ המאוחד
הספר ציפורי אגדה מאת עמוס בר		1	בחנויות ספרים	הוצ' ידיעות אחרונות ספרי חמד
מערכי למידה משחקים והפעלות		1	באתר ציפורי הבר בחצר במדור למידה בקישור	

איור ציפור אברים חיצוניים מתוך האנציקלופדיה החי והצומח של א"י כרך 6 עופות .

איור נוצה: יעלי זיו מתוך "היפעה בעופות"

מקורים ומזונות – ממאגר המידע של החברה להגנת הטבע

 המרכז לטיפול ציפורי הבר בחצר ובגינה
 yardbirds.org.il

עזרא וולגני - לימודי
 בית ספר טיה איוסן
 רח' הרצל 155 ת"א, 68101 טל. 03-822255

 החברה
 להגנת
 הטבע

במקור - סוד מזון הציפור

 כותב קו ג'ן סג המזון לבן המקור המתאים! עתאבון !!!

כלי-אוכל

שם: _____

שם: _____

שם: _____

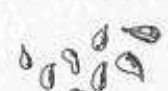

שם: _____

שם: _____

תפריט

זרעים

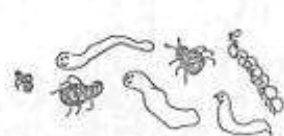
צמחים ובעלי-חיים
זעירים במים

דגים

בשר

רעיונות למתקני האכלה מחומרים טבעיים וממוחזרים ממאגר המידע של החברה להגנת הטבע

דמויות מקוריות לתחנות האכלה

שכובי הטלית

משחילים חוט העצרת אחת
בדרך הטלית, אצעים, חתכות
לחם יבש ומעטות נוספים.
לאחר שעזרה וחודרת של
מעטות שונים - תלוי על עץ
ונוחב אדמות או יבוא
לפזר את האצעים.

פסחון פסטיד

מכניס גוש העץ אקחח
ומים. מלבידים או גרמנים
קטנים מה הסופים.
הגוש העץ -
תקועים מקל ואות
קושרים אחת כך
שאפשר יהיה לתלות
את גוש העץ.

סלסילה - מזון

תלוי חצי אצו קוקוס הפוך על
חוט דק (חלופין אפשר להשתמש
הסלסילה קטנה) וממלאים המעטות שונים.

הצילומים לקוחים מתוך:
ספר הטלית הראשון שלי,
מאובים: 20-21

מזון אצדוהי

מחפשים אצדוהי
מהוד - כזה שמתעל אצדוהי
קושרים חוט אחת לתחת
המזון ומשתמשים המלטים
הפוערים כמזבים אסוף
אין שונים: צרעים, דימוות,
פירור-לחם וכו'. תלוי המקום
קומה. נשק אצדוהי הצבורים
המתעצבות על המזון.

קופסת דיון לזמן הענה

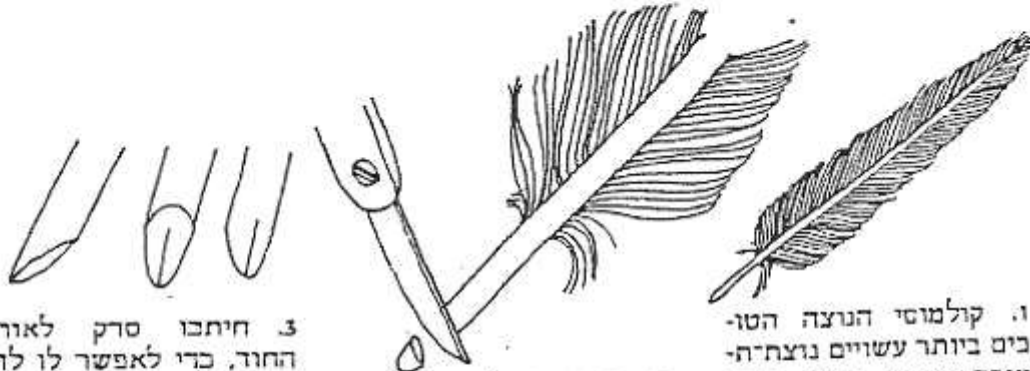
מחפשים קופסת דיון של איטר. מתכים
לאורך הלצ הסכן חזק, מעקשים חור
הקצח המזין ומשחילים בו חוט אחת. החור
התחתון מעקשים מעברו או של דק מצלי
מזדוה. מפזרים מזון התחתית. תלויים.

©
מתוך: שילוב ירושלים, 55 אתר הצדק

יצירת עט קולמוס נוצה ממאגר המידע של החברה להגנת הטבע

קולמוס נוצה

קאלאמוס, הוא ביוונית גם קנה וגם עט. אנו אימצנו את המלה קולמוס, כשהעט עוד היה קנה נוצה. זמן רב, אלפי שנים, שימשו הנוצות כעטי כתיבה, והדבר נמשך כמעט עד סוף המאה הקודמת. ספרי תורה ומוזות נכתבים על קלף אך ורק בקנה נוצה. משום שהם אסורים בכתיבת מתכת. נסו גם אתם להכין לכם קולמוס, ואחרי כן התאמנו בו בכתיבה תמה.

3. חיתכו סרק לאורך החור, כדי לאפשר לו לה- תרחב בשעת הלחיצה.

2. קצצו באולר את הקצה בזווית, באלכסון.

1. קולמוסי הנוצה הטו- בים ביותר עשויים נוצתיה- עופה ארוכה, חזקה. אתם עשויים למצוא נוצה כזו במקום שיש ברבורים.

3. קדימה, לכתוב!

4. טיבלו את הקולמוס בדיו (האם יש לכם קסת דיו בבית? שאפשר לקנו- תה כהנות למכשירי-כתי- בה).

דיו סתרים

השתמשו בחלב או במיץ לימון במקום דיו רגילה. יכשו — ואחר כך החזיקו את הדף החלק סמוך לנורת-חשמל חמה, או מעל נר (במרחק מה). הכתב יתגלה.

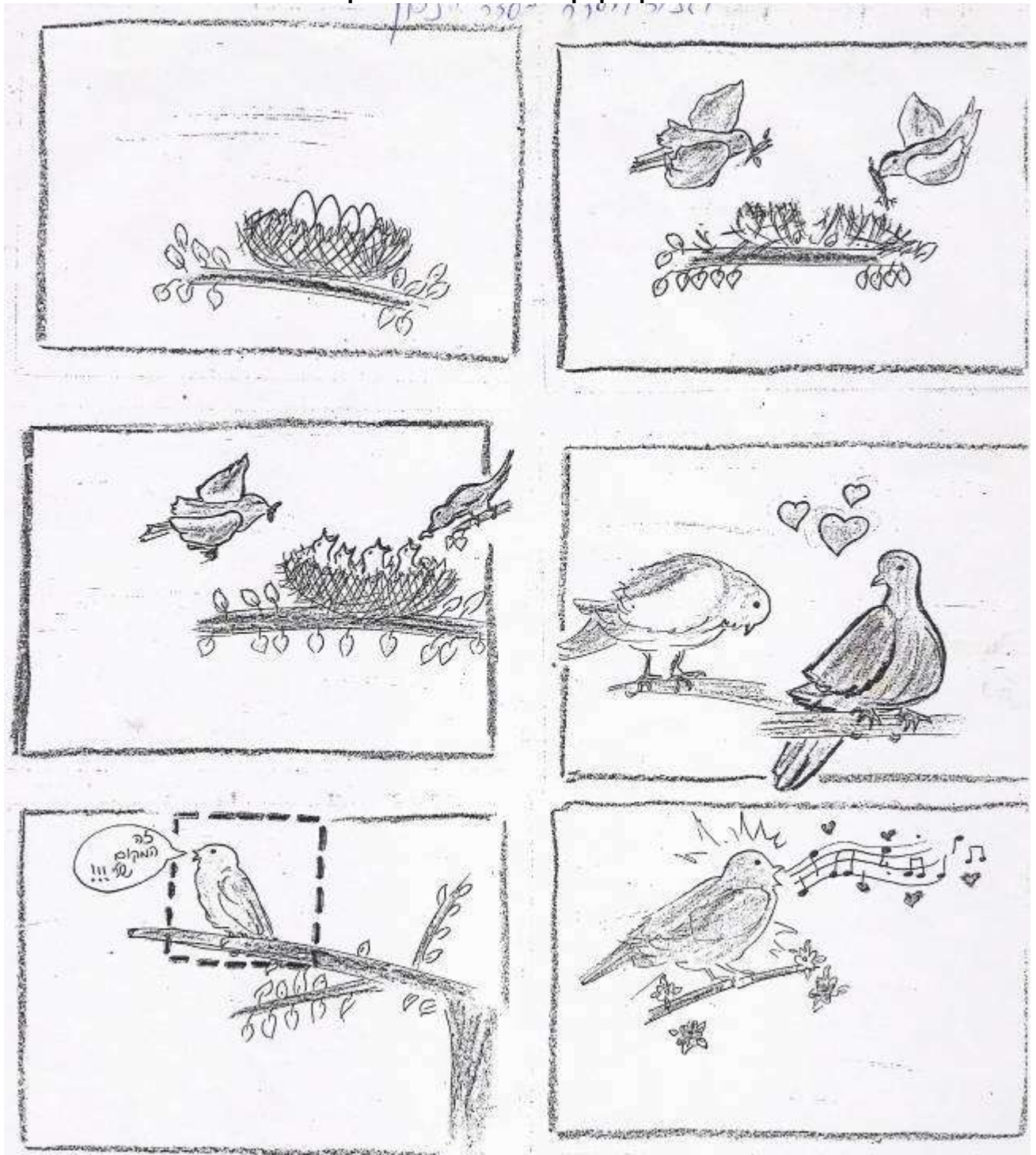

עט ציור

נסו להכין כחיתוך סוגים שונים של חודי קולמוס לאחר שהחור נתבלה. רמבראנדט, שהיה 'רשם' גדול, אהב לאייר ולרשום בעטי נוצה. אפשר שתמצאו לעשות כמה עטי ציור. כספריה מצויים ספרים, ובהם רישו- מיו של רמבראנדט. ראו אם תוכלו לשאוב איאלו רעיונות חדשים מן האמן הגדול.

תהליך הקינון: גזר וסדרו בסדר הנכון.

גוזל ואפרוח - ממאגר המידע של החברה להגנת הטבע

אפרוח - עוזב קן

 קיימים עומת הדוגרים על פני האדמה. צאצאיהם של ציפורים
 אלה נקראים: אפרוחים.
 הם פורחים מהקן ברגע שבקעו מהביצים. הם בוקעים עם
 פלומה, כושר ראייה ותנועה מאוד מיידיים.

גוזל - חובש קן

 צאצאים של ציפורים הדוגרים במקומות מוגנים, בוקעים
 עירומים, עיוורים, ואינם מסוגלים לעמוד על רגליהם.
 גוזלים - אפשר לגזול אותם מן הקן בגלל היותם חלשים
 וחשרי אונים.
 הם זקוקים לשמירה, להגנה ולתאכלת על ידי הוריהם.

חובש-קן

עוזב-קן

נזר וחלק לכל ילד 2 תמונות:
 (1) עוזב-קן
 (2) חובש-קן

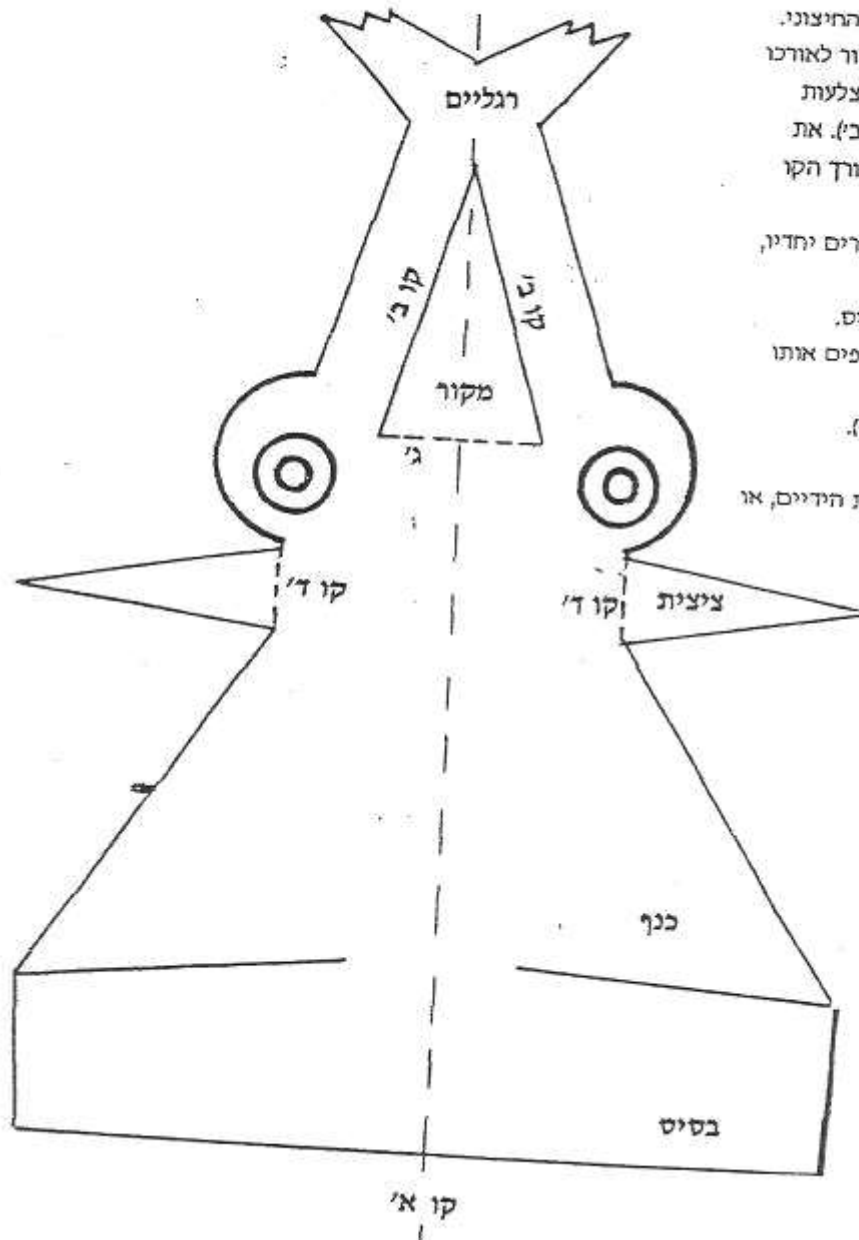
על הילד להדביק במחברתו
 את התמונה, ולרשום שם של
 ציפור בהתאם להגדרתו.

צירת ינשוף מקיפולי נייר. ממאגר המידע של החברה להגנת הטבע

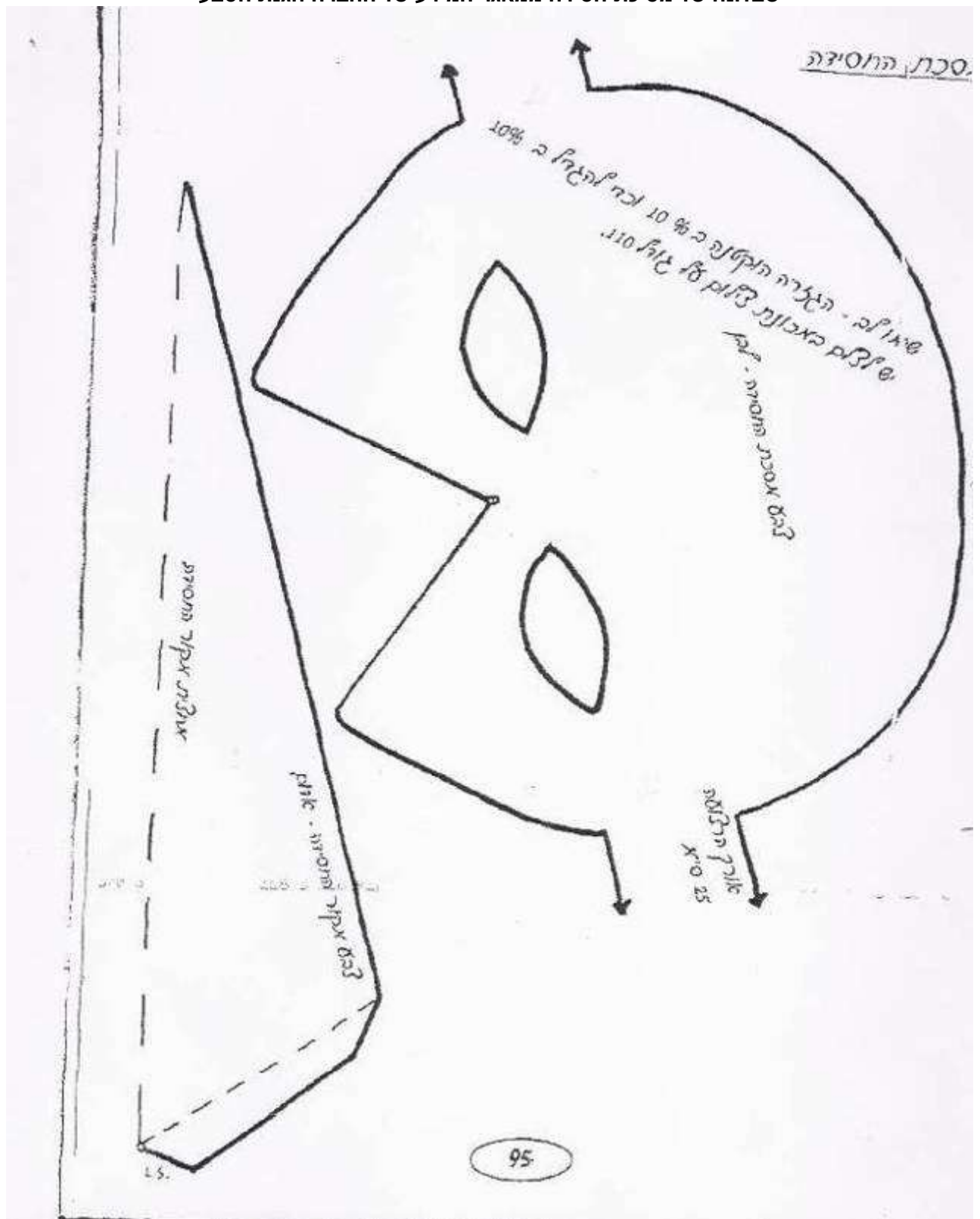
הפעלות לילדים - קיפולי נייר

- בסיום הרצאה ניתן להפעיל ילדים (מגיל 5-10) ולקפל נייר לצורת ינשוף. להלן ציור ינשוף, אותו יש לצלם, ואז לגזור ולקפלו לפי ההוראות הבאות:
- גוזרים את הינשוף לאורך הקו השחור החיצוני.
- כדי לגזור את המקור, מקפלים את הציור לאורכו (קו א') ובחיתוך אחד גוזרים את שתי צלעות המשולש המהוות את צדי המקור (קו ב'). את בסיס המקור אין לגזור, ויש לקפלו לאורך הקו המקוטע (קו ג').
- מקפלים את שני קצוות הבסיס ומחברים יחדיו, כך שנוצר גליל עליו עומד הינשוף.
- מהדקים את הרגליים מעל קצה הבסיס.
- מבליטים את המקור כלפי חוץ ומכופפים אותו כך שיהיה מאונקל.
- מקפלים את הציציות כלפי מעלה (ד').
- מציירים עיניים גדולות וצובעים.
- את הינשוף ניתן להלביש על אצבעות הידיים, או להעמידו על שולחן.

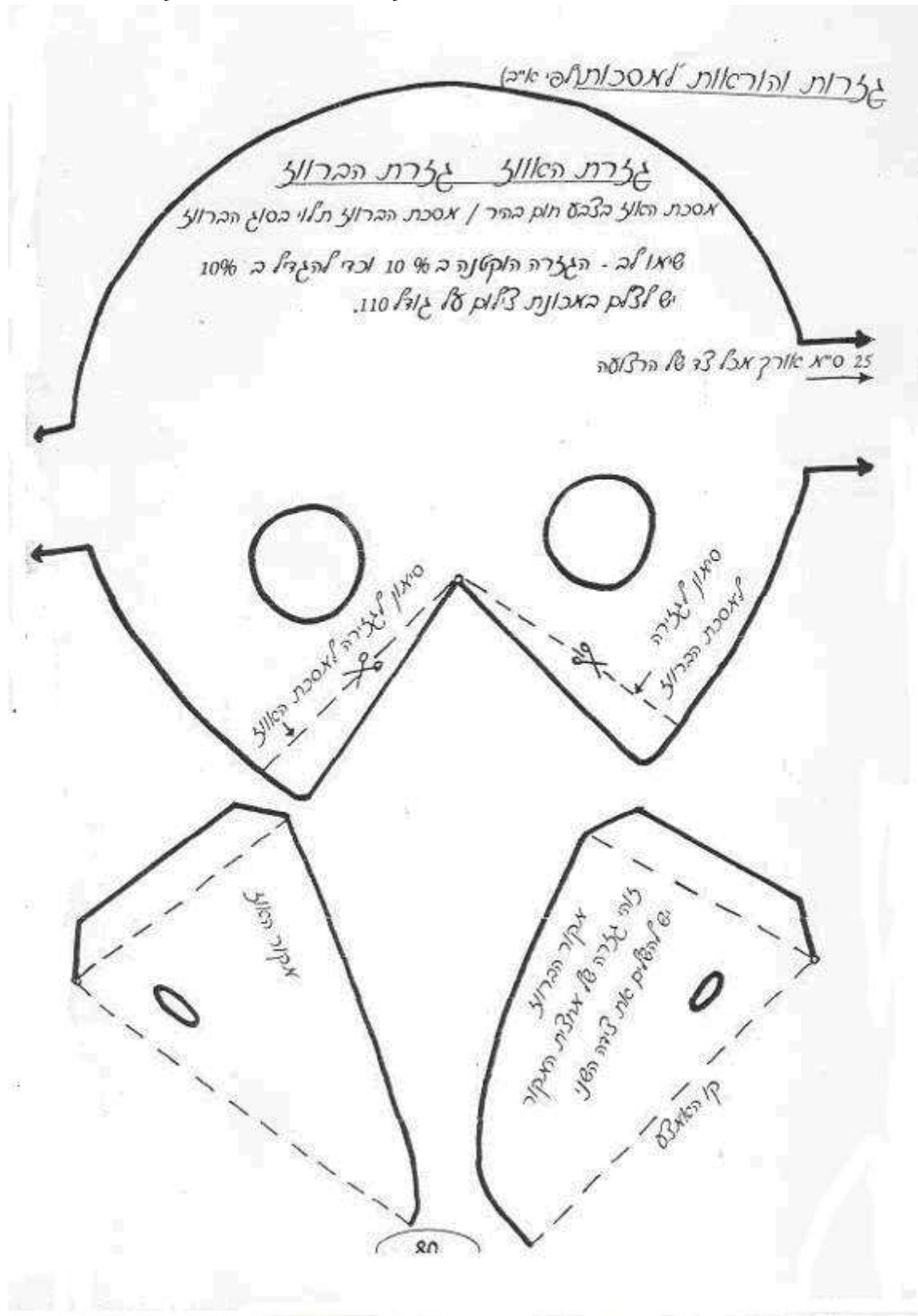

קו לגזירה _____
 קו לקיפול -----

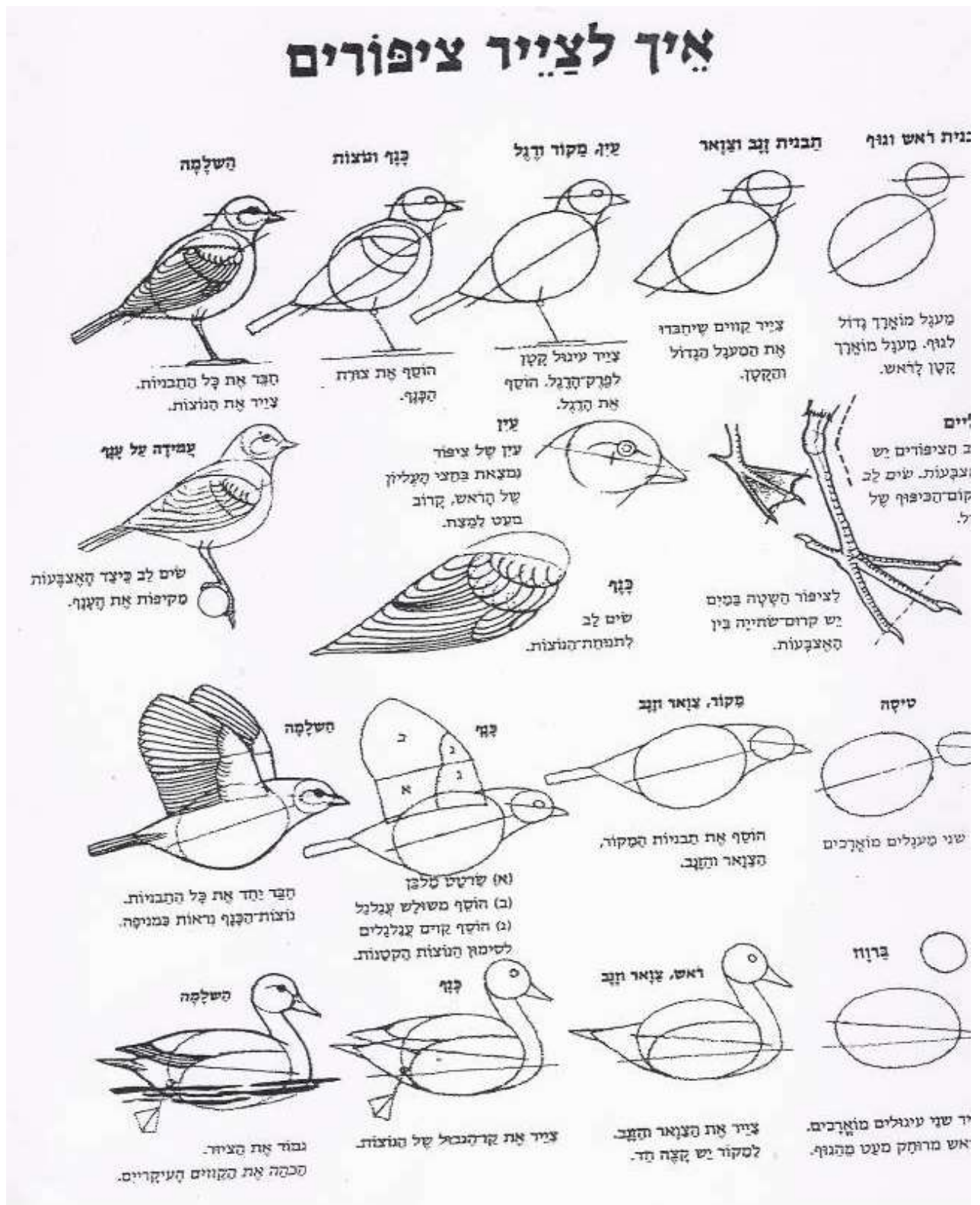
שבלונה של מסיכת חסידה ממאגר המידע של החברה הגנת הטבע

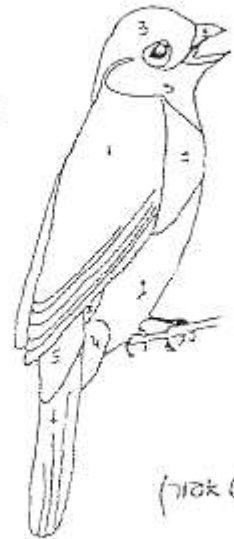
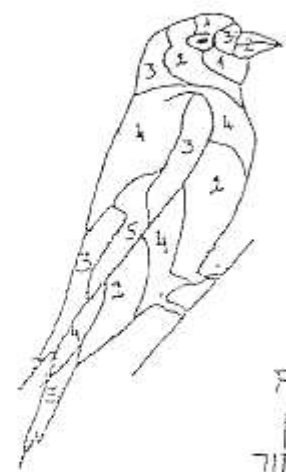
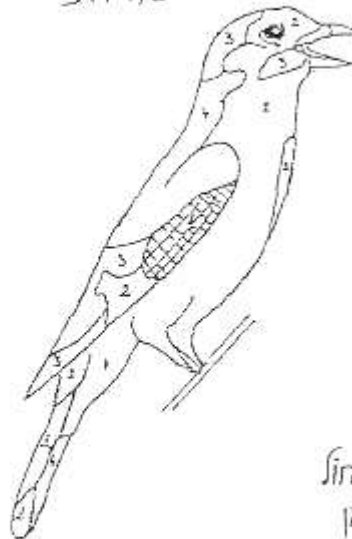
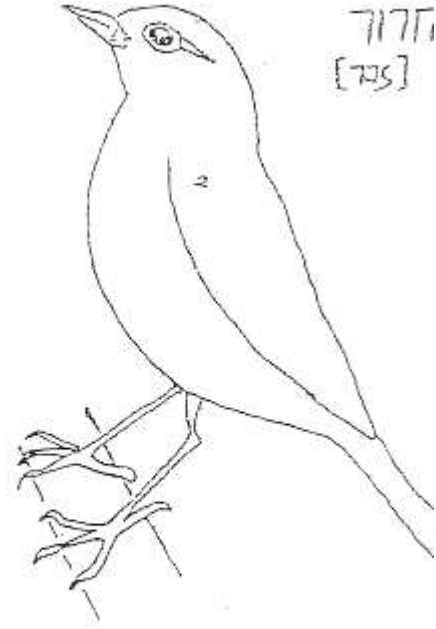
שבלונה של מסיכת ברווז ממאגר המידע של החברה הגנת הטבע

מתוך הספר 'הציפורים' בהוצאת אונ' ת"א בית ספר לחינוך ומט"ל

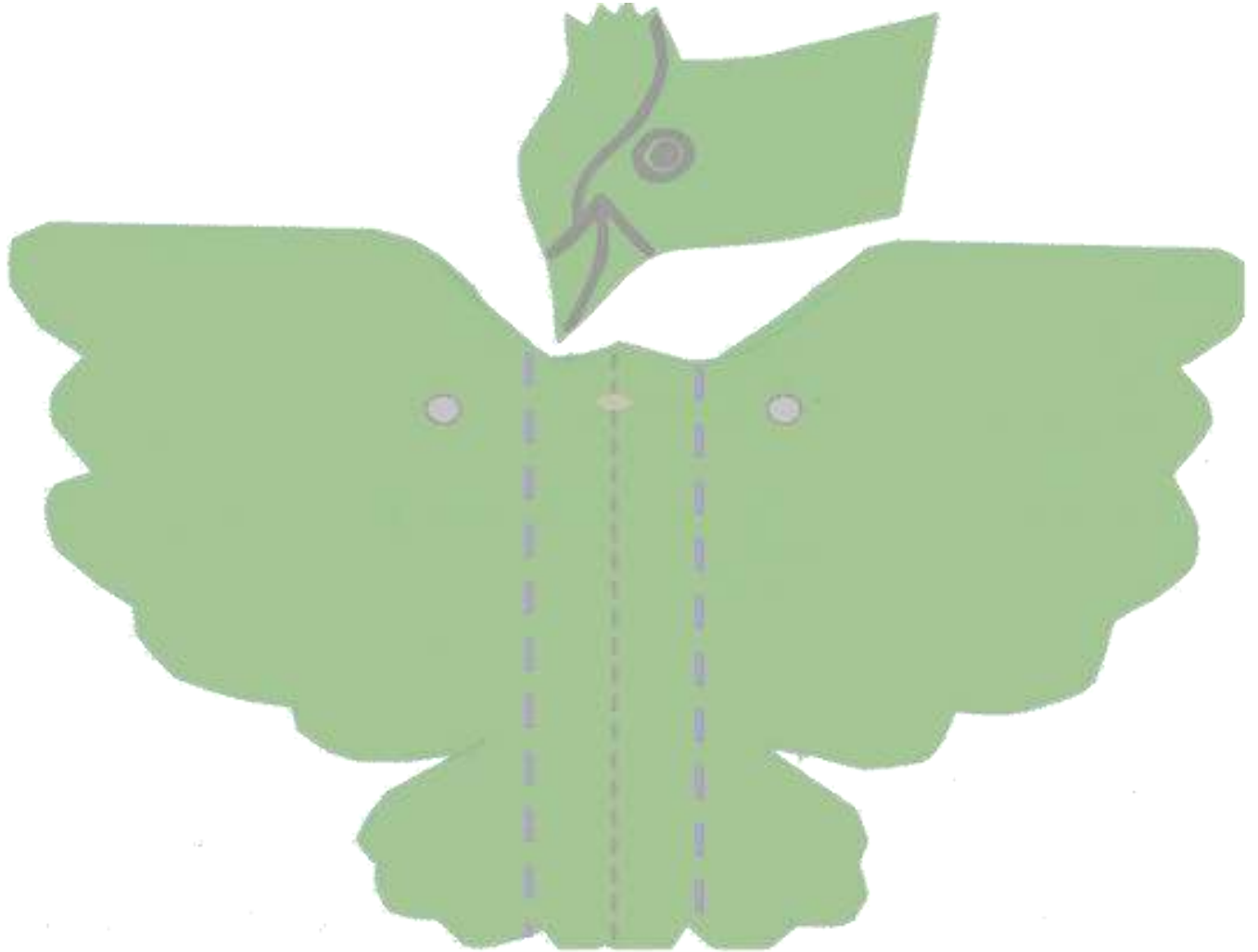

צבעו את הציפורים. ממאגר המידע של החברה להגנת הטבע

חוליה 1. אסוד כהה 2. אהן (סמ מוט אסוד) 3. שחור 4. לוחה 5. אסוד חקיר	חוקית אסוד אהן שחור חוק חקיר לוחה
עודה 1. בחול 2. אהן 3. שחור 4. חוק חקיר	חרור [צמד] 1. לוחה - כותם 2. שחור

שחרור

ציפור על מקל עם כנפיים זזות

1. לקפל ע"פ הקו השחור פנימה.
2. לקפל ע"פ הקווים הכחולים החוצה.
3. גוזרים שליש עליון של קש לשתייה לשניים ויוצרים שני "זנבות" (שאר הקש נשאר שלם).
4. משחילים שיפוד לתוך הקש ותוקעים אותו בעיגול הצהוב. מוציאים את השיפוד כאשר הקש עם הזנבות נמצאים מתחת לכנפיים והשיפוד בולט מעלה מספיק בכדי להדביק אליו את ראש הציפור ואזור הקפל. רצוי להשתמש בדבק חם.
5. את "זנבות" מדביקים במקום הסימון הלבן.